

Waarom Professionele fotografen niet gratis kunnen werken

Beste potentiële klant,

Als u naar dit document bent doorverwezen dan hebt u waarschijnlijk een fotograaf gevraagd of u gratis (of tegen een minimale vergoeding) gebruik mag maken van zijn foto's.

Als professionele fotografen, ontvangen we regelmatig verzoeken voor gratis fotomateriaal en iedere fotograaf zou met alle plezier positief willen reageren op zo'n verzoek, zeker bij projecten die betrekking hebben op onderwijs, goede doelen, en natuurbehoud.

Helaas, de realiteit is dat we hier zelden op reageren, en als we dit doen zijn onze antwoorden doorgaans beknopt en zakelijk, en vertolken onvoldoende de achterliggende beweegredenen. Omstandigheden verschillen per situatie, maar we zien een aantal terugkerende thema's. Om onze bedoelingen aan u over te brengen, en misverstanden te voorkomen, hebben we die thema's hieronder uitgewerkt.

Lees a.u.b. de volgende uiteenzetting in de constructieve geest waarop het door ons is bedoeld. We hopen dat wanneer u dit hebt gelezen, wij verder met u kunnen praten over uw verzoek en tot een wederzijds vruchtbare samenwerking kunnen komen.

Foto's maken is ons brood

Met het maken van beelden voorzien we als vakmensen in ons levensonderhoud. Als we onze beelden gratis weggeven, of we besteden te veel tijd aan allerlei verzoeken voor gratis foto's, komt er geen brood meer op de plank.

Wij ondersteunen wel degelijk goede doelen

De meesten van ons ondersteunen wel degelijk bepaalde doelen met gratis beelden, en soms meer dan dat. In veel gevallen hebben wij zelf direct deelgenomen aan de projecten, of wij hebben wij al eerder deelgenomen aan een nieuw initiatief. Met andere woorden, ieder van ons kan en levert al beelden zonder compensatie, maar dit gebeurt uiterst selectief.

Wij hebben te weinig tijd

Het positief reageren op elk verzoek voor gratis beelden die we krijgen, is niet haalbaar. Alleen al vanwege de hoeveelheid tijd die nodig is om op elk verzoek te reageren. Correspondentie voeren, het voorbereiden en versturen van bestanden, en een terugkoppeling om te zien hoe onze foto's zijn gebruikt, wat de doelstellingen waren, en om te zien of die doelstellingen wel of niet zijn gerealiseerd. Het kost te veel tijd om te reageren op alle verzoeken, en onze tijd is schaars. We moeten tenslotte ook nog gewoon ons brood verdienen.

Het excuus "we hebben geen geld" is vaak moeilijk te doorgronden

De belangrijkste reden die in bijna alle verzoeken om gratis foto's wordt aangedragen is het hebben van een beperkt budget, wat betekent dat de aanvrager een gebrek aan middelen bepleit.

Dergelijke verzoeken zijn vaak afkomstig van organisaties die over veel contante middelen beschikken, ongeacht of ze beursgenoteerd zijn, overheid of semi-overheidsorganisaties. Vaak hoeft je niets meer te doen dan simpelweg in openbare bronnen of in jaarverslagen te kijken om te zien dat de betrokken instelling toegang heeft tot aanzienlijke financiële middelen, meer dan genoeg om fotografen een redelijke vergoeding te betalen wanneer zij daarom vragen.

Tot overmaat van ramp, en helaas gebeurt dit regelmatig, zien we gebeuren dat van alle partijen die betrokken zijn bij een project of een bijzondere initiatief, de fotografen als enigen worden gevraagd om voor te niets werken. De overige partijen worden wel betaald en er is ook voldoende budget om dit ruimschoots te kunnen doen.

Met dit in gedachte kunt u zich misschien wel voorstellen dat we ons vaak gekleineerd voelen als iemand zegt: "we hebben geen geld." Dergelijke claims kunnen door deze ervaringen overkomen als een cynische truc, met als doel te profiteren van goedgelovige mensen (fotografen).

Wij hebben echte budgettaire beperkingen

Op enkele uitzonderingen na is fotografie geen bijzonder winstgevend beroep. We hebben met name voor deze richting gekozen vanwege de passie die we hebben voor visuele communicatie, beeldende kunst, en de onderwerpen waarin wij gespecialiseerd zijn.

De enorme toename van foto's die de afgelopen jaren beschikbaar komen via het internet, in combinatie met verlaagde budgetten van veel inkopers van fotomateriaal, betekent dat onze reeds povere inkomens nog meer onder druk komen te staan.

Waarom Professionele fotografen niet gratis kunnen werken

Daarnaast vergt het vak van professionele fotograaf aanzienlijke financiële investeringen, nog meer dan in het analoge tijdperk. Ons beroep vergt per definitie veel “state-of-the-art”apparatuur. We moeten regelmatig investeren in camera’s, lenzen, computers, software, opslagapparatuur, en andere zaken aanschaffen. Ook onze apparatuur gaat wel eens kapot en moet worden gerepareerd. We moeten back-ups maken van al onze gegevens, want zelfs een verkeerd geplaatste kopje koffie kan letterlijk jaren werk verwoesten. Voor ieder van ons geldt dat we blijvend moeten investeren in essentiële hardware en software, enkele duizenden euro’s per jaar, om bij te willen blijven met de nieuwste technologieën en technieken.

Daarnaast vormt het reizen een wezenlijk deel van onze activiteiten. We moeten veel geld uitgeven aan vervoer, reistijd, accommodatie en andere reis gerelateerde kosten.

En natuurlijk, en waarschijnlijk het allerbelangrijkste, er staat een substantieel bedrag in verband met de tijd en ervaring die we hebben geïnvesteerd om onszelf te bekwamen in wat we doen, evenals de persoonlijke risico’s die we vaak nemen. Het nemen van een kiekje vergt misschien alleen maar een druk op de knop van een camera, maar het creëren van pakkende beelden vereist planning, organisatie, vaardigheid, ervaring en beoordelingsvermogen.

Alles bij elkaar genomen hebben we begrip en sympathie voor serieuze budgettaire beperkingen, maar vanuit een praktisch oogpunt kunnen we het ons niet veroorloven om iedereen te subsidiëren die er om vraagt.

Naamsvermelding betekent niet veel

Een standaard aanbieding bij vrijwel elk verzoek voor gratis foto’s, is de belofte van naamsvermelding en zichtbaarheid (“exposure”), in de vorm of een watermerk, een koppeling naar een website, of misschien zelfs een speciale vermelding, als vorm van tegenprestatie in plaats van een commerciële vergoeding. We hebben hier op twee punten grote moeite mee.

Ten eerste, het krijgen van naamsvermelding is geen gunst of compensatie. We hebben immers de afbeelding gemaakt, dus is naamsvermelding vanzelfsprekend. Het is een recht en niet iets waarvan we slechts mogen hopen dat iemand zo vriendelijk is om ons dat te gunnen.

Ten tweede, naamsvermelding betaalt geen rekeningen. Zoals we hopelijk al voldoende in de voorgaande alinea’s hebben duidelijk gemaakt, werken we hard voor het geld dat we nodig hebben om te kunnen investeren in onze fotografische apparatuur, aanverwante zaken en om onze zakelijke kosten te kunnen dekken. Daar boven op moeten we ook nog genoeg verdienen voor basisbehoeften zoals voedsel, huisvesting, vervoer, enz.

In het kort, het krijgen van naamsvermelding bij een beeld die wij gemaakt hebben, is een verplichting en geen compensatie. Naamsvermelding is geen vervanging voor betaling.

“Je bent de enige fotograaf die onredelijk doet”

Wanneer we wel reageren op verzoeken van mensen / organisaties voor gratis foto’s, dan verlaagt de dialoog zich helaas wel eens tot een geprikkelde reactie, waarin wordt beweerd dat alle andere fotografen waar deze persoon / organisatie mee heeft gewerkt dol gelukkig waren met de geboden kans om hun foto’s gratis aan te bieden, en op de één of andere manier zijn wij “de enige fotograaf die onredelijk doet”.

Wij weten dat dit niet waar is.

We weten ook dat een vakfotograaf niet zou instemmen met onredelijke voorwaarden. We houden wel rekening met het feit dat sommige onervaren fotografen, of mensen die toevallig een eigen camera hebben, wel degelijk kunnen afspreken om voor niets te werken, maar zoals men zegt: “Je krijgt waar je voor betaalt.”

Terugkoppelen s.v.p.

Wanneer we toch foto’s gratis weggeven, krijgen we vrijwel nooit updates, feedback of een andere vorm van respons, zoals een bericht om ons te laten weten hoe een project is verlopen, welke doelen wel of niet zijn bereikt, en of onze foto’s wel of geen effect hebben gehad. Maar al te vaak krijgen we niet eens een antwoord op de emails die wij sturen, tot uiteraard iemand weer gratis foto’s wil.

Wanneer we afspreken om iets gratis voor u te doen, neem dan op z’n minst de moeite om terug te koppelen, en laat ons weten hoe het ging. Een beetje meer attentie draagt direct bij tot het vergroten van onze bereidheid om in de toekomst beelden aan te leveren.

Tot slot

Wij hopen dat u door de voorgaande uitleg begrijpt waarom de fotograaf u naar deze pagina heeft doorverwezen. We zijn allemaal toegewijde professionals, en we zouden graag met u willen samenwerken.